Oświadczenie złożone
przez senatora Stanisława Pawlaka
na 53. posiedzeniu Senatu
w dniu 4 marca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska

Szanowny Panie Premierze!

W związku z procedowanym przez Radę Ministrów projektem uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce" wraz z planem działania pragnę zwrócić uwagę na istotne konsekwencje tego dokumentu dla planowanych inwestycji hydrotechnicznych, w szczególności dla projektu budowy stopnia wodnego w Siarzewie na rzece Wiśle. Przyjęte 3 cele strategii nie obejmują działań związanych z retencją wód, poprawiającą stosunki wodne w rolnictwie.

Obszary wodno-błotne odgrywają kluczową rolę w utrzymaniu bioróżnorodności, retencji wód, przeciwdziałaniu skutkom suszy i powodzi oraz adaptacji do zmian klimatycznych. Ich ochrona jest obowiązkiem państwa wynikającym zarówno z krajowych przepisów ochrony środowiska, jak i z zobowiązań międzynarodowych. Strategia zakłada zwiększenie ochrony mokradeł, odtwarzanie zdegradowanych terenów oraz ograniczenie presji inwestycyjnej na obszary cenne przyrodniczo. W tym kontekście szczególne znaczenie ma planowana budowa stopnia wodnego w Siarzewie, która może istotnie oddziaływać na ekosystem doliny Wisły, w tym na siedliska w obszarach wodno-błotnych oraz ciągłość ekologiczną rzeki. Realizacja tej inwestycji rodzi pytania o zgodność z głównymi celami projektowanej strategii, zwłaszcza w zakresie zachowania naturalnej dynamiki rzeki i terenów zalewowych, minimalizacji ingerencji w obszary o wysokiej wartości przyrodniczej, spójności działań inwestycyjnych z polityką adaptacji do zmian klimatu.

Jednocześnie należy uwzględnić argumenty zwolenników budowy stopnia wodnego w Siarzewie, wskazujące na potrzebę poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, stabilizacji pracy stopnia we Włocławku oraz potencjalne korzyści gospodarcze i energetyczne dla regionu.

Dlatego zwracam się do rządu z następującymi pytaniami.

1. W jaki sposób projektowana „Strategia ochrony obszarów wodno-błotnych w Polsce" odnosi się do inwestycji hydrotechnicznych już planowanych lub procedowanych, w tym do budowy stopnia wodnego w Siarzewie?

2. Czy przeprowadzono analizę zgodności tej inwestycji z celami strategii oraz z zasadą *no net loss* (brak straty netto) w odniesieniu do mokradeł?

3. Jakie działania kompensacyjne lub alternatywne scenariusze rozważane są w celu zminimalizowania negatywnego wpływu na ekosystem doliny Wisły?

4. Czy planowane jest ponowne przeanalizowanie zasadności inwestycji w świetle nowej strategii oraz kaskadyzacji dolnej Wisły?

5. Czy rząd planuje działania w zakresie rozwoju retencji wód opadowych i roztopowych w celu przeciwdziałania suszom i powodziom?

Uważam, że przyjmowane dokumenty strategiczne powinny być spójne z realnymi decyzjami inwestycyjnymi państwa. Ochrona obszarów wodno-błotnych nie może mieć wyłącznie charakteru deklaratywnego, musi przekładać się na konkretne decyzje planistyczne i finansowe.

W trosce o zrównoważony rozwój regionu oraz o zachowanie cennych przyrodniczo obszarów doliny Wisły apeluję o rzetelną, transparentną analizę wpływu planowanej inwestycji w Siarzewie na realizację celów strategii oraz o przedstawienie opinii publicznej pełnej informacji w tym zakresie wobec dążenia do wybudowania stopnia wodnego w Siarzewie.

Stanisław Pawlak